

Глава 1

ЛІКАР ЯСИНСЬКИЙ

Обережно, криючись і шулячись, лікар Ясинський висунув носа надвір, глипнув ліворуч, потім праворуч... Орків не було видно. Утім, не очам він зараз довіряв — а носові, шостому чуттю, спинному мозку, звіриним інстинктам. Чутливі, зубаті, вони піднялися з глибин підсвідомості, сторожовими псами лягли поруч, дивилися, слухали, придивлялися, готові будь-якої миті із гавкотом кинутися на ворога або, підібгавши хвоста, шугнути геть...

Навколо клубочився блідий холодний туман. Крижана сніжинка лягла лікареві на щоку, потеплішала, ковзнула підборіддям, упала на землю, випалила в насті крихтний дір'явий кратер і щезла навіки. Заметіль завила: вона мела і свистіла тепер на всі чотири сторони світу, над головою і по землі.

Лікар здригнувся — виходити просто в заметіль страшно... Зимно, холодно, незатишно, але найбільше — страшно. Сніг стояв у повітрі стовпом, немов мрець підвівся з труни, вітер тріпав поли його савана, білі очі сліпо дивилися.

— Зачиняйте,— кинув лікар через плече, ніби боявся відвести обличчя, боявся, що мрець насунеться на нього всім своїм крижаним громадям, задавить, увіб'є в мерзлу землю по самі брови.

Він потупцяв на порозі ще секунду-дві, не наважуючись відпустити ручку дверей... Тупцяй чи не тупцяй, а йти треба. Ясинський зітхнув, зробив крок уперед і відразу опинився посеред хуртовини. Сніг, як із мішка, засинав його обличчя і брови, вітер по-котячому стрибнув за комір, сухо хльоснув по щоках, потім затихнув на мить, відступив, глянув, дивуючись із зухвалості людини.

— З Богом, лікарю,— прошепотіла вслід йому старша медсестра, незграбною рукою перехрестила його спину, квапливо рвонувши двері за себе. Вискнув рудий засув.

Лікар зробив кілька кроків і зник у білій сипкій імлі...

Але зник не назовсім. Через кілька кроків, там, де в заметілі була діра, він знову виринув на світ Божий. Ішов обережно, але впевнено, дивився під ноги, вишукуючи під сніговою потертю сірі сліди асфальгових доріжок.

Так він пробирався у віхолу, намацуючи шлях оком і ногою, то зникаючи, то знову виринаючи, туманний у своєму темному пальті, як зимова риба під кригою. Зле було цій рибі: кидало з жару в холод — зараз би не хуртовину місити, а влаштуватися в кабінеті, гортати історії хвороб, і щоб старша медсестра принесла чаю, гарячого, солодкого.

Вітер хльоснув по обличчю дрібним крижаним піском, засліпив, забив подих. Святий Боже... Була б його воля, нізащо б не виповз лікар із застудженої, мокрої, але все ще живої психіатричної лікарні номер п'ять. Тут, за вовчим військовим часом, тимчасово виконував він обов'язки головного лікаря. Що означає тимчасово? А ось те й означає: до смерті, до дурної кулі, сліпого снаряду. Свисне, гахне, довбоне в мерзлу землю, плюне кривавими осколками — і немає лікаря Ясинського, тільки й бачили Станіслава Владиславовича, кандидата медичних наук, дисертація на тему «Клініко-соціальні особливості суїцидальної поведінки населення Одеської області»...

8

Та й хіба не суїцид — виткнутися в такий час із лікарні? Усе ж хоч якісь стіни, двері, подекуди навіть уцілілі вікна. А де шибок немає, там надимається-пухне під вітром у віконних отворах гуманітарна плівка. Тут же, серед заметілі, панував чистий жах, посвистували дурні кулі, чітко цокотів кулемет і далеким голосом гриміла артилерія, відправляючи в Місто свої смертельні, туго запаковані презенти.

Суїцид, друзі, справжнісінький суїцид, тут навіть сперечатися нема про що. Проте з лікарем випадок особливий. Не задля самогубства поліз він ведмедем-шатуном у заметіль — через крайню необхідність. Препараги закінчилися, настав їм капут — війна клята, перебої з постачанням. Адже пацієнтам не втовкмачиш, куди пропали

галоперидол із циклодолом, а натомість пишно квітують психози, афекти, нав'язливі стани...

І були б тут самому лікареві абзац і капець, коли б не близька аптека. Вдалося дійти згоди, щоб там замовили хоч щось із потрібного — за будь-які гроші, а лікар Ясинський прийде й забере. Тож саме туди, осліплий і оглухлий, брів він посеред верескливої заметілі.

Востаннє ліки завозили їм волонтери, ще два тижні тому. Тоді ж головлікар Онопко зметикував: знайшов десь автобус, напхав його під зав'язку хворими на евакуацію — найтяжчими. Ті, що злегшими справами, лишилися в Місті.

Автобус прибув іржавий, посічений осколками, казна-звідки викопаний. Ще з блаженних мирних часів муляла очі в салоні попереджувальна бляшана табличка: мовляв, водій «зобов'язаний видавати квитки». Кому він був серед цього пекла і хаосу «зобов'язаний», які ще «квитки» — за останні тижні забулося, вигоріло, немов вогнеметом чи НКРСом угатило в довбешку. Череп цілий, а пам'ять спалило дощенту, до того, що найпростіші слова не лізуть у голову, а російська мова, собака, плутається з українською.

Лікар Ясинський стояв спиною до лікарні, дивився, як найтяжчих хворих заводили в автобус, як добра тітка Ньюра, санітарка, підбігла і, ніяковіючи, прив'язала на дзеркало заднього огляду білу ганчірку. Іншу ганчірку, також білу, головлікар Онопко присобачив на свої «жигулі» сам — на дзеркало й на антену. З «жигулів» цих, крива-

